liikumisi piiridele oli konstateeritud juba 11. ja 12. märtsil. 14. märtsil Slovakkia ja Ruteenia kuulutasid endid iseseisvateks, Ungari väed tungisid Ruteeniasse ning Tšehhi president Hacha ja välisminister Chvalkovsky kutsuti Berliini. Seatuina Saksa kindlate nõudmiste ette, nad alistusid ja loovutasid oma riigi iseseisvuse. Saksa väed okupeerisid ka otsekohe uue Böömi-Määrimaa protektoraadi ja Slovakkia, kes samuti palus end Saksamaa kaitse alla. Ruteenia otsis asjatult kaitset oma värskele iseseisvusele Ungari vägede vastu ja alistus, tema valitsus põgenes Rumeeniasse.

Diplomaatlik võitlus Ida-Euroopas.

Tšehhoslovakkia alistamine kutsus Inglismaalt ja Prantsusmaalt teravad protestid esile, kes nägid selles Müncheni kokkuleppe rikkumist. Asi võttis protestijate silmis seda tõsisema ilme, et Saksamaa oli nähtavasti loobunud rassipõhimõttest, mis pidi Saksa riigi laienemisele panema loomuliku piiri ja olema seega kindlustuseks üllatuste vastu. Rassi põhimõtte äralangemine laskis karta, et Tšehhoslovakkia lugu võib korduda veelgi. Klaipeda annekteerimine Leedult ja majandusliku penetratsiooni intensiveerumine Balkanil seadis Inglismaa ja Prantsusmaa kiire tegutsemise paratamatuse ette. Taheti jõuda ette Saksamaast, seada talle tõkkeid. Initsiatiivi haaras Inglismaa. Sellest järgnes Rumeenia ja Kreeka, Šveitsi, Belgia ja Hollandi puutumatuse tagamine, sõjalised liidud Poola ja Türgiga ning katsed üldise suure agressioonivastase rinde kujundamiseks Ida-Euroopas, mille seljatoe pidi pakkuma Nõukogude Liit.

Läbirääkimised Nõuk. Liiduga kestsid viis kuud. Autoriteetseid seletusi nende käigu kohta pole avaldatud, kuid paistab olevat tõenäoline, et 18. märtsil Inglismaa tegi Prantsusmaale, Poolale ja Nõuk. Liidule ettepaneku esineda ühise deklaratsiooniga, millega nad oleksid kohustunud nõu pidama kallaletungide puhul tarvitusele võetavate sammude suhtes. Sellele algatusele on N. Liit vastanud rahvusvahelise konverentsi kokkukutsumise kavaga. See ei leidnud pooldamist Inglismaal, kuid läbirääkimised jätkusid ja kandusid Inglise-Prantsuse tagatiste realiseerimise pinnale. Nõuk. Liidule oleks esialgse kavatsuse kohaselt langenud ülesanne toetada Poolat ja Rumeeniat enese kaitsmisel tarvisminevaga. Niisugune

Eesti kroonika 1939, lk. 11